

ПРОЕКТ
вносять народні депутати України:
Шахов С.В. (посв. 315)
Вельможний С.А. (посв. 313)
Лукашев О.А. (посв. 315)
Сухов О.С. (314)

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення зміни до Закону України «Про транспорт» щодо утворення
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері
транспорту

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

І. Закон України “Про транспорт” (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446) доповнити статтею 4² наступного змісту:

Стаття 4². Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту

1. Органом державного регулювання у сфері транспорту з питань встановлення тарифів (зборів, плати) є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, є центральним органом виконавчої влади, підпорядкованим Кабінету Міністрів України і підзвітним Верховній Раді України.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, у своїй діяльності керується Конституцією, законами України, міжнародно-правовими актами, ратифікованих Верховною Радою України актами Президента України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами.

Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, та гранична чисельність її працівників затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Основними принципами діяльності Регулятора є:

- 1) законність;
- 2) гласність, доступність, прозорість та відкритість процедури державного регулювання;
- 3) адресність регулювання, його спрямованість на конкретного суб'єкта природних монополій у сфері транспорту та суб'єкта господарювання, що провадить діяльність на суміжних ринках у сфері транспорту;
- 4) незалежність суб'єктів природних монополій у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках у сфері транспорту, і передбачуваність державного регулювання діяльності таких суб'єктів для споживачів та суспільства;

5) колегіальність та об'єктивність під час прийняття рішень;

6) відповідальність за прийняті рішення та відшкодування суб'єктам природних монополій у сфері транспорту і суб'єктам господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках у сфері транспорту, завданої шкоди;

7) доцільності під час прийняття рішень.

Регулятор здійснює державне регулювання з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів природних монополій у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках у сфері транспорту і держави, забезпечення створення інтегрованого до світової транспортної мережі безпечно функціонуючого та ефективного транспортного комплексу України.

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, в межах своїх повноважень:

1) бере участь у формуванні тарифної та цінової політики у сфері транспорту з урахуванням вимог нормативних документів міжнародних організацій, членом яких є Україна;

2) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її повноважень, бере участь у розробці та вносить пропозиції до органів державної влади щодо його вдосконалення у сфері транспорту;

3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема порядки (методики) формування, розрахунку, встановлення та звітності державних регульованих тарифів (зборів, плати) для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту, якщо відповідні повноваження надані Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, законом, з урахуванням вимог нормативних документів міжнародних організацій, членом яких є Україна;

4) здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту щодо:

користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування;

аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден на підході та в районі аеродрому;

спеціалізованих послуг у портах та аеропортах відповідно до переліків, визначених Кабінетом Міністрів України;

послуг, які оплачуються у складі портових зборів відповідно до Закону України "Про морські порти України";

5) здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту у випадках, передбачених Законом України "Про природні монополії";

6) створює сприятливі організаційні та економічні умови для залучення інвестицій у сферу транспорту;

7) проводить моніторинг та аналіз ринків у сфері транспорту;

8) надає пропозиції центральним органам виконавчої влади щодо інвестиційних проектів суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту для забезпечення встановлення економічно обґрунтованих державних регульованих тарифів (зборів, плати), до складу яких обов'язково включасться розмір інвестиційної складової частини;

9) визначає умови доступу до товарів (послуг), що виробляються (реалізуються, надаються) суб'єктами природних монополій у сфері транспорту;

10) забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів послуг, які надаються суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів;

11) вивчає, узагальнює та поширює досвід іноземних держав, бере участь у залученні та координації міжнародної технічної допомоги, представляє в межах повноважень в установленому порядку інтереси України у міжнародних організаціях;

12) здійснює у межах своїх повноважень заходи щодо адаптації законодавства України з питань природних монополій та суміжних ринків у сфері транспорту відповідно до вимог міжнародних нормативно-правових актів у рамках членства України в міжнародних організаціях;

13) забезпечує в межах компетенції розгляд спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що діють у сфері транспорту;

14) сприяє створенню рівних умов для діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту;

15) організовує проведення науково-технічних та аналітичних досліджень з питань, що належать до її повноважень;

16) веде реєстри суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту, забезпечує вільний доступ до них на своєму офіційному веб-сайті;

17) забезпечує оприлюднення інформації про свою діяльність, здійснює заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю;

18) подає Кабінету Міністрів України, Верховній Раді України щорічний звіт про результати своєї діяльності та оприлюднює його на своєму офіційному вебсайті у формі відкритих даних;

19) розробляє та затверджує в межах своєї компетенції регламент Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, а також інші нормативно-правові акти;

20) взаємодіє з органами виконавчої влади, з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, а також здійснює співробітництво з відповідними органами іноземних держав і міжнародними організаціями з питань, що належать до її компетенції, та бере участь у підготовці проектів міжнародних договорів України;

21) надає роз'яснення з питань застосування нормативно-правових актів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, та з інших питань, пов'язаних з її діяльністю;

22) виконує відповідно до нормативно-правових актів функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту;

23) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, утворюється у складі Голови та восьми членів, які призначаються на посаду та звільняються Кабінетом Міністрів України.

5. Призначення на посаду члена Регулятора здійснюється за результатами відкритого конкурсного відбору на зайняття цієї посади, крім випадків, передбачених цим Законом. Організацію та проведення конкурсного відбору здійснює Конкурсна комісія з добору кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту (далі — Конкурсна комісія), що утворюється і діє відповідно до цього Закону.

До складу Конкурсної комісії входять:

1) дев'ять осіб, яких призначає Кабінет Міністрів України з яких:

одна особа - за поданням Президента України;

три особи - за поданням Верховної Ради України;

одна особа – за поданням Міністерства інфраструктури

одна особа – за поданням Державної регуляторної служби

дві особи – за поданням громадськості, з яких одна від Федерації роботодавців транспорту України, а інша - в особі громадських організацій, об'єднань, асоціацій в сфері транспорту та в галузях, які є споживачами відповідних послуг, пропозиції від яких надаються до Кабінету Міністрів України;

одна особа – за поданням Антимонопольного комітету України.

Конкурсна комісія вважається повноважною у разі затвердження в її складі не менше дев'яти осіб.

Членами Конкурсної комісії можуть бути особи, які мають повну вищу освіту, бездоганну ділову репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет. Членами Конкурсної комісії не можуть бути особи, які є членами органів управління суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сфері транспорту та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, а також особи, зазначені в частині другій статті 8 цього Закону, та особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до пункту 1 статті 3 Закону України “Про запобігання корупції”.

Не може бути членом Конкурсної комісії особа, яка впродовж року до того входила до складу керівних органів політичної партії або перебувала у трудових чи інших договірних відносинах з політичною партією.

Член Конкурсної комісії не має права брати участь у конкурсному відборі на зайняття посади члена Регулятора.

Строк повноважень члена Конкурсної комісії становить три роки та може бути припинений достроково за ініціативою органу або особи, що призначила такого члена Конкурсної комісії, або за власною ініціативою члена Конкурсної комісії.

Члени Конкурсної комісії виконують свої функції на громадських засадах. Конкурсна комісія обирає голову та затверджує регламент своєї роботи.

Інформація про час і місце проведення засідання Конкурсної комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України не пізніше ніж за два робочі дні до його початку.

Засідання Конкурсної комісії проводяться у формі відкритих слухань. Протокол засідання розміщується на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України протягом трьох робочих днів з дня його проведення.

Засідання Конкурсної комісії проводяться у формі відкритих слухань. Забезпечується відео- та аудіофіксація і трансляція у режимі реального часу засідання Конкурсної комісії на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України.

На засіданнях Конкурсної комісії можуть бути присутні представники міжнародних організацій, які співпрацюють з Україною, а також народні депутати України.

Забороняється незаконне втручання державних органів, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, політичних партій, громадських організацій, інших фізичних або юридичних осіб у діяльність Конкурсної комісії.

Роботу Конкурсної комісії забезпечує Секретаріат Кабінету Міністрів України.

Конкурсна комісія оголошує прийом заявок на відкритий конкурс:

у разі обрання новоствореного складу Регулятора, - протягом двох місяців з дня набрання чинності цього Закону;

у разі закінчення строку повноважень члена (членів) Регулятора, визначеного цим Законом, - за три місяці до дня закінчення строку повноважень;

у разі дострокового припинення повноважень члена (членів) Регулятора відповідно до цього Закону - протягом п'яти робочих днів із дня припинення повноважень.

Прийом заявок на відкритий конкурс здійснюється протягом 45 календарних днів з дня оголошення конкурсу. Порядок та умови проведення відкритого конкурсу затверджуються Конкурсною комісією та розміщуються на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України, в загальнодержавних друкованих засобах масової інформації.

Особа, яка претендує на участь у конкурсі, подає такі документи:

1) заяву про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів щодо зайняття посади члена Регулятора, до якої додається резюме довільної форми;

2) заяву про надання згоди на проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України "Про запобігання корупції" та на обробку персональних даних відповідно до Закону України "Про захист персональних даних";

3) автобіографію, що містить: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську діяльність (у тому числі на виборних посадах), членство у політичних партіях, у тому числі в минулому, наявність трудових або будь-яких інших договірних відносин з політичною партією упродовж двох років, що передують поданню заяви (незалежно від тривалості), контактний номер телефону та адресу електронної пошти, відомості про наявність чи відсутність судимості;

4) особовий листок з обліку кадрів;

5) копію паспорта громадянина України;

6) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені;

7) медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, щодо перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;

8) копію військового квитка або посвідчення особи військовослужбовця (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

9) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за рік, що передує року, в якому було оприлюднено оголошення про конкурс, за формою, визначеною відповідно до Закону України "Про запобігання корупції".

Відомості, що містяться у поданих відповідно до цієї частини документах, підлягають оприлюдненню упродовж трьох робочих днів після закінчення строку подання заявки на відкритий конкурс на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України, крім відомостей, які відповідно до Закону України "Про запобігання корупції" віднесені до інформації з обмеженим доступом, та відомостей про контактний номер телефону, адресу електронної пошти кандидата.

Конкурсна комісія протягом 30 календарних днів з дня завершення прийому заявок на відкритий конкурс проводить необхідні процедури, передбачені порядком проведення відкритого конкурсу, за результатами голосування складає рейтинг кандидатів на посаду члена (членів) Регулятора та оприлюднює його на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України. Протягом зазначеного строку також проводяться спеціальна перевірка кандидатів, передбачена Законом України "Про запобігання корупції", і перевірка, передбачена Законом України "Про очищення влади".

Засідання Конкурсної комісії є правомочним за умови присутності на ньому не менш, ніж сім її членів.

Рішення Конкурсної комісії вважаються прийнятими в разі, якщо за нього проголосувало не менше семи її членів.

Конкурсна комісія подає на розгляд Прем'єр-міністру України кандидатури до персонального складу Регулятора, які отримали найвищий рейтинг і пройшли передбачену цим Законом перевірку, загальним списком у кількості з розрахунку дві особи на одну посаду члена Регулятора.

Члени Регулятора призначаються на посади рішенням Кабінету Міністрів України.

6. Повноваження члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, припиняються достроково у разі:

- 1) призначення чи обрання на іншу посаду за його згодою;
- 2) встановлення факту порушення ним вимог законів, що регулюють діяльність у сфері транспорту;
- 3) визнання його судом недієздатним або обмежено дієздатним, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення померлим;
- 4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно нього;
- 5) набрання законної сили рішення суду про притягнення до відповідальності за корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією;
- 6) припинення ним громадянства України або виїзду на постійне проживання за межі України;
- 7) подання заяви про звільнення або відставку;
- 8) смерті.

Після закінчення строку повноважень Голова або член Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, продовжує виконувати свої обов'язки до призначення нового відповідно Голови або члена комісії.

7. Структура Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, затверджується Головою у межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України.

Штатний розпис затверджується Головою за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову, бюджетну та боргову політику.

Організаційно-технічну та іншу роботу щодо забезпечення діяльності здійснює її апарат. Апарат очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється Головою.

Керівник апарату підпорядковується безпосередньо Голові та здійснює керівництво поточною діяльністю Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, призначає на посаду та звільняє з посади згідно із законом керівників та працівників її апарату, присвоює у встановленому законом порядку працівникам ранги державних службовців, застосовує заходи заохочення, притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

8. Строк повноважень Голови, члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, становить чотири роки.

Одна і та ж особа не може бути Головою та/або членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, більше двох строків підряд.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, є правомочною з моменту призначення більше половини її загального кількісного складу.

9. Голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту:

1) координує роботу членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, та розподіляє обов'язки між ними;

2) головує на засіданнях Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, затверджує порядок денний засідання, підписує протокол засідань та рішення;

3) здійснює в установленому порядку представницькі функції щодо її діяльності;

4) представляє інтереси Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, у Кабінеті Міністрів України, має право брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу;

5) подає Президенту України пропозиції щодо призначення на посаду та звільнення з посади членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту;

6) здійснює інші повноваження відповідно до закону.

10. Основною формою роботи Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, як державного колегіального органу є засідання, які проводяться за рішенням Голови, але не рідше одного разу на місяць.

Засідання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини її загального кількісного складу. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від загального кількісного складу комісії. Голова, члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, мають по одному голосу кожен.

11. Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, приймаються на засіданнях, які проводяться у формі відкритих слухань. На відкритих слуханнях розглядаються всі питання, розгляд яких належить до її повноважень, крім питань, що містять таємну інформацію. У разі розгляду питання, що містить таємну інформацію, порядок доступу до якої регулюється законом, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, приймає рішення про розгляд такого питання в режимі закритого слухання.

Рішення оформлюються постановами, крім рішень щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення контролю, які оформлюються розпорядженнями.

Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, обов'язкові до виконання суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту у визначені строки.

Рішення, які є нормативно-правовими актами, підлягають обов'язковій державній реєстрації в установленому законом порядку, за винятком рішень з питань встановлення цін та тарифів (крім встановлення цін та тарифів для населення).

Рішення, які є нормативно-правовими актами, включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та опубліковуються державною мовою в офіційних друкованих виданнях.

Рішення, які є нормативно-правовими актами, набирають чинності з дня їх офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самими рішеннями, але не раніше дня офіційного опублікування.

Рішення, які є нормативно-правовими актами, не потребують узгодження з іншими органами державної влади, крім випадків, передбачених законом.

Рішення, які відповідно до закону є регуляторними актами (крім рішень щодо встановлення тарифів та інших рішень, передбачених законом), розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Рішення можуть бути оскаржені в установленому законом порядку.

Оскарження рішень у судовому порядку не зупиняє їх виконання.

Рішення щодо накладання штрафів на суб'єктів природних монополій виконуються в порядку, передбаченому статтею 17 Закону України “Про природні монополії”.

12. Для виконання покладених на неї завдань Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, може утворювати консультативні та інші дорадчі органи.

Для науково-методичного та інформаційного забезпечення своєї діяльності, у тому числі збалансування у процесі діяльності інтересів суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту, та споживачів, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, може залучати вчених, експертів, консультантів, представників громадськості.

13. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, рахунки в органах Казначейства.

14. Фінансування Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

15. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, розробляє та затверджує спеціальні умови і правила здійснення підприємницької діяльності суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, що діють на суміжних ринках, контролює їх дотримання, вживає у встановленому порядку заходи щодо запобігання порушенням цих умов і правил.

16. Про виявлені факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції або про наявність ознак злочину, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, повідомляє Антимонопольний комітет України або правоохоронні органи відповідно до повноважень, встановлених законом.

Збитки, завдані суб'єкту господарювання, що діє у сфері транспорту, внаслідок прийняття Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, неправомірного рішення, дій чи її бездіяльності, підлягають відшкодуванню у порядку, передбаченому законом.

Посадові особи Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, несуть персональну відповідальність за зловживання владою або службовим становищем, за бездіяльність, невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків, за будь-яке порушення закону, у тому числі за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю, у порядку, встановленому законом.

Суб'єкти природних монополій та суб'єкти господарювання, що діють на суміжних ринках, у сфері транспорту, несуть відповідальність за порушення законодавства у сфері транспорту, встановлену законом.

Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту, щодо накладання штрафів на суб'єктів природних монополій виконуються в порядку, передбаченому статтею 17 Закону України "Про природні монополії".».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2023 року.

**Голова
Верховної Ради України**

Р.О. Стефанчук